

**Program Aktywizacji i wsparcia osób młodych
poprzez pracę metodą streetworkingu w ramach
projektu „Teraz czas na zmiany”**

1. WYKLUCZENIE SPOŁECZNE

Zgodnie z definicją przedstawioną w Narodowej Strategii Integracji Społecznej wykluczenie społeczne to brak lub ograniczone możliwości uczestnictwa, wpływania, korzystania osób i grup z podstawowych praw, instytucji publicznych, usług, rynków, które powinny być dostępne dla każdego. Każdy czynnik decydujący o „pozostawaniu innym” względem społeczeństwa może prowadzić do stanu wykluczenia społecznego. W analogiczny sposób cała grupa osób może stać się wykluczona względem szerszej społeczności. Przyczyny i obszary wykluczenia są bardzo różne. Mogą do nich należeć m.in.: pochodzenie etniczne, niski poziom wykształcenia, czy status ekonomiczny, niewielki dostęp do środków komunikacji (niska mobilność społeczna). Do przyczyn wykluczenia społecznego należy również zaliczyć funkcjonujące w społeczeństwie stereotypy i uprzedzenia, których skutkiem jest bezpośrednia lub pośrednia dyskryminacja ze względu na jakąś cechę danej osoby, np. płeć, orientację seksualną, wiek, pochodzenie rasowe, wyznanie czy niepełnosprawność. Szczególnie trwałe w społeczeństwie polskim są stereotypy i uprzedzenia w stosunku do osób niepełnosprawnych, a także społeczności Romów i imigrantów. Walka ze stereotypami powinna polegać na zintegrowanych działaniach prowadzonych wspólnie z osobami wykluczonymi oraz ich najbliższym otoczeniem społecznym (rodziną, społecznością lokalną, lokalnie działającymi pracodawcami i organizacjami pozarządowymi). Należy zwrócić uwagę, że dyskryminacja bardzo często może przyjmować formę dyskryminacji wielokrotnej, obejmującej więcej niż jedną przyczynę. Przykładem takiego typu wykluczenia może być dyskryminacja starszych osób niepełnosprawnych lub kobiet należących do mniejszości narodowych czy etnicznych. Prawidłowe zdiagnozowanie przyczyn wykluczenia społecznego staje się podstawą do świadczenia skutecznej i efektywnej pomocy grupom, które go doświadczają. Dla przykładu, alkoholizm może być barierą w skutecznej i trwałej aktywizacji zawodowej, skazującej osobą nim dotkniętą na pasywne metody wsparcia, opierającego się na świadczeniach finansowanych ze środków publicznych. Skuteczna pomoc osobom wykluczonym społecznie wymaga również zdiagnozowania potrzeb warunkujących udział danej osoby w działaniach wspierających, takich jak np. zapewnienie transportu osobom wykluczonym terytorialnie (zamieszkującym obszary wiejskie) lub usług związanych z opieką nad dzieckiem, skierowanych do rodziców samotnie wychowujących dzieci. Głównymi synonimami wykluczenia społecznego jest wyłączenie grup społecznych lub osób ze społeczeństwa, izolacja społeczna, brak akceptacji ze strony reszty społeczeństwa, a także

bezrobocie, brak praw politycznych i obywatelskich. Ponadto wykluczenie społeczne kojarzone jest również z problemami społecznymi, takimi jak alkoholizm, bieda, bezdomność, a nawet przestępczość oraz różnego typu dewiacje i patologie społeczne. Podczas dokonywania diagnozy przyczyn wykluczenia grupy społecznej, do której w projekcie skierowane będzie wsparcie należy również brać pod uwagę skutki zjawiska wykluczenia społecznego. Najczęściej prezentowane są one w trzech kategoriach: osobistych, ekonomicznych i społecznych. Do osobistych skutków wykluczenia społecznego możemy zaliczyć zjawisko izolacji społecznej, wynikającej z utraty dotychczasowych kontaktów interpersonalnych, czy też obniżenie poczucia podmiotowości, związane z utratą szacunku do siebie. Ponadto zalicza się do nich spadek możliwości zatrudnienia, wynikający z przynależności do grupy wykluczonej społecznie, a także towarzyszący mu wzrost postaw agresywnych, bądź biernych (pasywnych, bezradnych). Finansowe skutki wykluczenia społecznego dotyczą przede wszystkim niemożności samodzielnego utrzymania się osób wykluczonych i ich stopniowe uzależnienie od wsparcia z zewnątrz. Bardzo ważne jest, aby w ramach analizy potrzeb uwzględnić również prawdopodobieństwo wystąpienia wśród odbiorców wsparcia społecznych skutków wykluczenia, takich jak brak możliwości uczestnictwa w życiu społecznym i aktywności społeczno- zawodowej, brak dostępu i możliwości korzystania z dóbr kultury, często występujące u osób wykluczonych społecznie zjawisko reprodukcji negatywnych wzorców kulturowych (dziedziczenie wykluczenia w rodzinie), a także zjawisko występowania enklaw wykluczenia społecznego. Należy pamiętać, że osobom potrzebującym wsparcia towarzyszy często wzrost poczucia zagrożenia społecznego i ostracyzm społeczny.

Mając na uwadze potencjalnych odbiorców oddziaływań, z wykorzystaniem metody streetworkingu, warto mieć świadomość przyczyn wykluczenia społecznego w różnych sferach. Funkcje wychowawcze w rodzinie osoby wykluczonej społecznie, np. z powodu długotrwałego bezrobocia, narażone są na duże deformacje i liczne ograniczenia. Bardzo istotną cechą takich rodzin (szczególnie tych, w których nie pracuje żaden z członków rodziny) jest ich niezorganizowane funkcjonowanie. Rodzice nie uczą dzieci konieczności i celowości planowania działań oraz kontrolowania wydarzeń, następujących w życiu codziennym. Utrwala się postawa osoby nie mającej wpływu na przebieg własnego życia i na organizowanie rzeczywistości wokół siebie. Dzieci nie rozwijają się intelektualnie, poznawczo i emocjonalnie. Nie pogłębiają własnych zainteresowań. Nie są również motywowane przez rodziców do

podejmowania wysiłku, mogącego przynieść im korzyści w przyszłości. Pojawia się często problem braku zdefiniowanych ról w rodzinie i autorytetu rodziców. Może to rodzić poczucie braku lub faktyczny brak norm obowiązujących w życiu rodzinnym i wzorów do naśladowania. Konsekwencją tego są liczne problemy wychowawcze, z jakimi stykają się bezrobotni rodzice (wagary, ucieczki z domu, zachowania agresywne i przestępcze, uzależnienie od alkoholu, narkotyków, itp.). Opisane schematy bardzo często są dziedziczone z pokolenia na pokolenie i wzmacniane przez uwarunkowania środowiskowe.

1.1. TWORZENIE DIAGNOZY POTRZEB OSÓB WYKLUCZONYCH LUB ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM.

Diagnoza od wieków powiązana jest z medycyną. Diagnozowanie jest złożonym procesem, który ma na celu scharakteryzowanie danego stanu rzeczy. Jest to rozpoznanie oraz opisanie zjawiska, potencjalnego obszaru oddziaływań, przy użyciu odpowiednich narzędzi. Obecnie diagnoza występuje w wielu dziedzinach nauk. Nauka o sposobach rozpoznawania danego zjawiska na podstawie charakterystycznych objawów to diagnostyka. Ma ona na celu ukazanie krok po kroku celowego i świadomego postępowania wobec interesującego nas zjawiska.

Diagnoza może być:

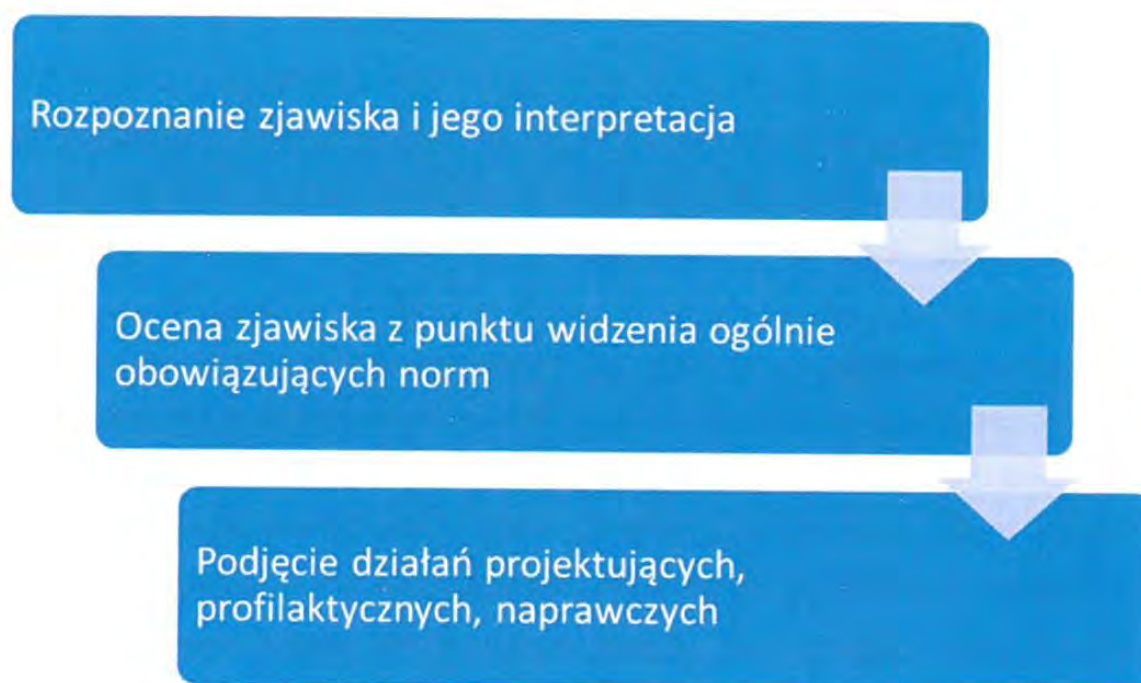
- Opisującą - stwierdza jakieś zaistniałe fakty;
- Klasyfikacyjną - podporządkowuje dane wycinki rzeczywistości do gatunku; wyjaśniając jak doszło do interesującego nas stanu rzeczy
- Prognostyczną - zapowiada pewne kierunki zmian.

Jeśli diagnoza łączy w sobie wszystkie wyżej wymienione typy jest to tzw. diagnoza całościowa. W innym przypadku, jeśli obejmuje jedynie 2 lub 3 typy jest to tzw. diagnoza częściowa. W pracy z człowiekiem - pedagogice diagnoza jest rozpoznaniem za pomocą zebranych danych, przyczyn jakiegoś stanu rzeczy a także ocena tego zjawiska i zaprojektowanie pewnych oddziaływań, które doprowadzą do zmian pożądaných. W działaniu rozpoznawczym należy uwzględnić bardzo precyzyjnie objawy zaburzeń danej jednostki, jak i jej środowiskowych warunków. Postępowania diagnostyczne to ocena badanego zjawiska „jak jest” i skutki dalszego funkcjonowania czyli przewidywanie „jak będzie”. Tak

komplementarnie ujęta diagnoza rozumiana jako interdyscyplinarna i wieloaspektowa daje możliwość wypracowania konstruktywnego programu naprawczego, który ma szansę wpłynąć na pozytywną zmianę.

Diagnoza pedagogiczna składa się z następujących elementów i etapów działania:

Diagnoza powinna być tworzona na etapie wstępnym czyli w momencie rozpoznania obszaru i odbiorców podejmowanych działań po to, aby skonstruować jak najbardziej adekwatny do potrzeb, jak i aktualizowana podczas realizacji programu. Warto pamiętać, iż grupy znajdujące się w szczególnej sytuacji mają szereg specyficznych potrzeb, które nie są w pełni i szczegółowo zbadane przez żadne podmioty. Działania przyczyniające się do postawienia diagnozy są kluczowe dla sukcesu w pracy mającej na celu poprawę sytuacji odbiorców programu streetworkerskiego. Chciałbym tutaj przytoczyć najważniejsze metody i techniki badawcze, które mogą być niezbędne do analizy potrzeb. W zasadzie możemy je podzielić na dwie metody - ilościowe i jakościowe. Ilościowe metody badawcze, polegają na badaniu cech takich, które można zmierzyć, policzyć, charakteryzujących dane zjawisko lub obiekt badań

poprzez wykorzystywanie odpowiednich parametrów liczbowych. Wyniki mogą być prezentowane w postaci zestawień, różnego rodzaju statystyk opisowych, których celem jest podsumowanie wyniku danych i wyciągnięcie pewnych podstawowych wniosków i uogólnień na temat badanej zbiorowości, jak również ich przedstawienie w postaci graficznej za pomocą wykresów. Z kolei w badaniach jakościowych nie określa się parametrów liczbowych służących analizie, lecz prowadzi raczej pogłębione analizy na mniejszej liczbie przypadków (jednostek badania). Metody jakościowe zakładają bowiem, że wiele spraw lepiej bada się poprzez dogłębne zrozumienie rzeczywistości. W badaniach jakościowych interesuje nas raczej odpowiedź na pytanie „dlaczego”, a nie na pytanie „ile”. Badania takie umożliwiają uzyskanie wiedzy o emocjach, różnego rodzaju postawach, opiniach, ocenach, pragnieniach i potrzebach danej grupy docelowej. Metody te są więc stosowane przeważnie w przypadku, gdy potrzebne są pogłębione informacje. W badaniach jakościowych stosuje się często tzw. techniki projekcyjne, które umożliwiają zadawanie pytań w sposób pośredni. Taka forma pytania zachęca badane osoby do uzewnętrznienia ukrytych lub nieuświadomionych motywów, przekonań, postaw i uczuć związanych z przedmiotem badania. Pomimo zasadniczych różnic uważa się, że metodę ilościową i jakościową należy wykorzystywać równolegle w ramach diagnozy społecznej łącznie. Każda z nich ma bowiem swoje wady i zalety, a stosowane łącznie uzupełniają się i pozwalają lepiej opisać badane realia. Badania ilościowe są czasem następstwem metod jakościowych, dzięki czemu najpierw istnieje szansa zdiagnozowania obecności danych problemów, a potem zmierzenia skali ich występowania. Logiczne może być też zastosowanie odwrotnej kolejności. Posiadając już dane statystyczne, znając zależności, zidentyfikowane w ramach przeprowadzonych badań ilościowych można poszukiwać dokładnych odpowiedzi na nurtujące pytania za pomocą technik czysto jakościowych.

2. Działania podejmowane na rzecz osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem społecznym z wykorzystaniem metody streetworkingu

2.1. Sytuacja geopolityczna - czynnik warunkujący zmiany zachodzące w funkcjonowaniu społeczności.

Szybki proces transformacji gospodarczo-ustrojowej w Polsce przyniósł społeczeństwu niewątpliwie ogromne korzyści, z drugiej jednak strony przyczynił się do nasilenia niekorzystnych zjawisk. Tempo zmian, jakie nastąpiły w ostatnich latach było tak duże, że niektórzy ludzie nie sprościli im, co skutkowało nasileniem różnorodnych problemów społecznych, chociażby takich jak: alkoholizm, narkomania, przestępczość, rosnąca liczba rozwodów, choroby psychiczne, ubóstwo, włóczęgostwo czy przemoc w rodzinie. To właśnie transformacja ustrojowa jest niewątpliwie jedną z głównych przyczyn wzrastającej liczby dzieci ulicy. W analizie uwarunkowań włóczęgostwa dzieci nie można również zapomnieć o zmieniających się warunkach życia młodzieży, modyfikacji uznawanych przez nich wartości oraz wzorców. Dużą rolę w tym procesie odgrywają media, które lansują wzór bohatera silnego, bezwzględnego, nierzadko osiągniętego zamierzone cele dzięki stosowaniu siły i przemocy. Niestety coraz więcej młodych ludzi to właśnie siłę i przemoc uznaje za skuteczne metody rozwiązywania problemów. Współcześnie często wspomina się również o kryzysie wychowania w rodzinie i szkole. Nastąpiła atomizacja i wyobcowanie jednostki, więzi emocjonalne stają się coraz słabsze, relacje międzyludzkie ulegają urzeczowieniu. Z takiego podłoża często „wyrastają” dzieci włóczące się po szarych, brudnych ulicach, gromadzące się w ciemnych bramach, na placach, w miejscach, które niejeden z nas omija po zmroku. Dzieci te nierzadko budzą strach, nienawiść, obrzydzenie, a brak świadomości tego zagadnienia sprawia, że większość osób pozostaje wobec niego obojętna. Dzieci ulicy. Kim naprawdę są? Jak się zachowują, ubierają? Gdzie się spotykają? W literaturze występuje bardzo wiele definicji dzieci ulicy. Rada Europy w Strasburgu, mówi, że: „dzieci ulicy to dzieci poniżej 18 roku życia, które przez dłuższy lub krótszy czas żyją w środowisku ulicznym. Przenoszą się z miejsca na miejsce i mają swoje grupy rówieśnicze i inne kontakty. Są zameldowani pod adresem rodziców lub jakiejś instytucji socjalnej. Charakterystyczny jest dla nich osłabiony kontakt z rodzicami, przedstawicielami szkół, instytucji pomocy i służb socjalnych, które powinny ponosić za nie odpowiedzialność” (Kurzeja, 2008, s. 13). Biorąc pod uwagę polskie realia, definicję dzieci ulicy należy poszerzyć o te, które większość swojego życia spędzają na ulicy i dla których ulica jest głównym środowiskiem życia. Dzieci te w domu właściwie tylko nocują. To na ulicy znajdują wszystko – od pieniędzy począwszy, na żywności i ubraniach skończywszy. Dzieci te przeważnie są członkami nieformalnych grup rówieśniczych, w których dominuje „kult siły”, a najlepszą rozrywką jest użycie przemocy. Zdarza się, że źródłem zarobku są kradzieże i

żebractwo, a zdobytymi towarami handluje się na bazarach. Część dzieci eksperymentuje z używkami (alkohol, substancje wziewne), gdyż brak zajęć i opieki, sprawia, że staje się to atrakcyjną formą spędzania czasu. Prawie wszystkie dzieci ulicy mają poważne kłopoty w szkole z powodu wagarów, agresji i niskich możliwości intelektualnych spowodowanych zaniedbaniem wychowawczym. Powielają styl życia swoich rodziców, stając się marginesem społecznym. Brak prawidłowych wzorców w rodzinie powoduje, że dzieci te nie potrafią nawiązywać bliskich i konstruktywnych relacji z rówieśnikami (www.dzieciulicy.ngo.pl). Zjawisko „dzieci ulicy” jest bardzo powszechne w Polsce. Można nawet powiedzieć, że jest to poważny problem społeczny. Zgodnie z Międzynarodowym Raportem o Dzieciach Ulicy (National Report of Vagrant Children) w naszym kraju na ponad 9-milionową grupę dzieci poniżej 18 roku życia około 1,2 mln to dzieci ulicy. Stanowi to aż 13% populacji polskich nieletnich (Sierocka, Drewniak, 2006). Na ulicę wychodzą nie tylko dzieci z rodzin dysfunkcyjnych. Często można spotkać tu osoby, pochodzące z tzw. dobrych domów. Powodem ich wychodzenia na ulicę jest chęć uwolnienia się od tyranizacji w domu związanej z ogromną presją opiekunów. Opiekunowie pragną, aby dzieci za wszelką cenę odnosiły sukcesy w nauce oraz już od najmłodszych lat ustosunkowywały się do wyboru kariery zawodowej. Te dzieci – wychodząc na ulicę – chcą poczuć wolność wyboru i decydowania o sobie (Sierocka, Drewniak, 2006). Życie na ulicy jest bardzo niekorzystne. W znacznym stopniu zawęża możliwość edukacji. Większość tej młodzieży nie chodzi do szkół, kończą edukację na etapie gimnazjum, bardzo rzadko technikum. Nie wyrabiają w sobie żadnych kwalifikacji zawodowych potrzebnych do podjęcia pracy w przyszłości. W ten sposób powstaje duże prawdopodobieństwo, że zasilą oni szeregi bezrobotnych, nadal będą kraść i bić by zdobyć pieniądze. Dzieci ulicy przeważnie znajdują się poza zasięgiem wszelkich instytucji pomocowych. Umieszczane w różnego rodzaju ośrodkach, świetlicach albo same uciekają albo są wyrzucane, gdyż pracownicy placówek zwyczajnie nie radzą sobie z nimi. Podwórko staje się miejscem ich naturalnej socjalizacji. „Podwórkowa socjalizacja jest szkołą zachowań społecznych, które przy braku alternatywnych propozycji pozostają normą na wiele lat. Identyfikacja z grupą podwórkową, internalizacja jej norm i zachowań kształtuje zarówno negatywne jak i pozytywne wzorce” (Kołąk, 1997). W takich sytuacjach najlepszym, choć ciągle jeszcze niedostatecznie docenianym rozwiązaniem, jest streetworking. Kontakt dzieci i młodzieży z grupy wysokiego ryzyka z pedagogami ulicznymi jest często jedyną i ostatnią szansą na podjęcie działań pomocowych. Pedagodzy ulicy docierają tam, gdzie nie dociera

profesjonalna pomoc psychologów, terapeutów, pedagogów, świetlic i innych instytucji. Prowadzą oni zajęcia kulturalne, sportowe, kontrolują i modyfikują sposoby spędzania wolnego czasu, potrafią minimalizować i rozwiązywać konflikty w grupie. Swoim działaniem obejmują również najbliższe środowisko dziecka – rodziców lub opiekunów. Jest to specyficzna metoda mająca na celu dotarcie do konkretnych odbiorców poprzez bezpośrednie spotkanie w miejscach najczęściej przez nich odwiedzanych. Streetworker jest więc typowo pracownikiem pozainstytucjonalnym. Nie spotyka się bowiem z dziećmi w biurze, nie przyznaje zasiłków, nie daje skierowań do placówek. Daje po prostu młodym ludziom możliwość skorzystania z pomocy i zgodnie z podejściem uczestniczącym, a nie paternalistycznym, nie stosuje przymusu. Warto podkreślić, iż jest to działanie uzupełniające, wspierające i przede wszystkim współpracujące z tradycyjnymi formami wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. W żadnym wypadku nie powinno to być działanie konkurencyjne, które mogłoby wzmocnić cechy podejścia roszczeniowego w kliencie. Kluczowym narzędziem w pracy metodą streetworkingu jest budowanie sieci wsparcia, ale o tym w dalszej części opracowania. Streetworking wywodzi się z metody „outreach”, czyli sięgania poza. Należy rozumieć to jako wyciąganie ręki do drugiego człowieka, wychodzenie poza mury instytucji do osób, które z różnych powodów nie korzystają z pomocy w konwencjonalny sposób. Kluczowym elementem tego podejścia jest praca z osobami potrzebującymi pomocy w ich środowisku. Obliguje ono osoby pracujące tą metodą do wychodzenia do klienta i prowadzenia pracy w jego środowisku, na zasadach wypracowanych we współpracy z klientem i w tempie dostosowanym do jego możliwości. Idea streetworkingu znakomicie wpisuje się w politykę harm reduction - redukcji szkód (Czerniachowska, 2007), która zakłada, że pewne szkodliwe zjawiska społeczne, jak na przykład zażywanie narkotyków, alkoholizm, świadczenie usług seksualnych czy życie na ulicy, trwale występują w społeczeństwie i nie da się ich całkowicie wyeliminować. To, co można zrobić to jedynie zmniejszyć szkody wynikające z tych zjawisk (Walendzik, 2005, s. 35). Jak łatwo się domyślić, takie podejście spotyka się z ogromną krytyką i budzi wiele kontrowersji. Krytycy utożsamiają je wręcz z akceptacją i wspieraniem negatywnych zjawisk społecznych. Tymczasem koncepcja „redukcji szkód” opiera się na założeniu, iż „skoro nie jesteśmy w stanie w pełni zlikwidować zła – musimy rozpocząć działania minimalizacji i redukcji szkód. Jeśli mamy świadomość szkód – naturalnymi pozostają działania ograniczające te szkody” (Walendzik, 2005, s. 35). Praca uliczna najczęściej zaliczana jest jako forma profilaktyki drugorzędowej,

docierająca do dzieci najbardziej zaniedbanych i zagrożonych wykluczeniem społecznym (Kurzeja, 2008, s. 43). Pedagogika ulicy stara się zapobiec tym zagrożeniom pokazując pozytywne sposoby spędzania czasu i funkcjonowania w społeczeństwie. Streetworking jest pracą niezwykle trudną, jest wyzwaniem wymagającym dużych umiejętności i predyspozycji osobowościowych. Przede wszystkim osoba chcąca pracować z dziećmi ulicy musi być cierpliwa. Efekty pracy są małe i niedostrzegalne od razu. Trzeba wielu miesięcy pracy, aby uzyskać pozytywny rezultat. Streetworker musi być również otwarty, komunikatywny i umiejący łatwo nawiązywać kontakty z ludźmi. Te cechy są niezbędne przede wszystkim na początku pracy. Bardzo ważny jest pierwszy etap - wejścia w środowisko, w którym streetworker ma za zadanie stworzyć grupę docelową. Niezwykle istotne na tym etapie jest to, aby poznawać środowisko w nie wymuszonym tempie, dać sobie i społeczności czas na poznanie się i zbudowanie przymierza. Niezbędną cechą na tym etapie będzie siła psychiczna i emocjonalna oraz cierpliwość. Niejednokrotnie pracownicy spotkać się mogą z obraźliwymi słowami, przezwiskami oraz niepowodzeniami. Często grupa w ten sposób niejako testuje pedagoga, sprawdza czy można mu zaufać i czy naprawdę chce im pomóc. Musi również posiadać charyzmę i zdolność do przystosowywania się do innych. W dalszych etapach pracy streetworker często zaczyna mówić slangiem młodzieżowym, ponieważ to on powinien przystosować się do dzieci, młodzieży a nie one do niego. Tylko w ten sposób mu zaufają. Oczywiście należy zachować pewną równowagę, żeby nie stać się nieautentycznym a przez to groteskowym. Wyrozumiałość i akceptacja to kolejne niezbędne cechy pedagoga ulicy. Tylko dzięki nim może on zrozumieć dziecko i jego sytuację a to zrozumienie jest kluczowe w budowaniu zaufania, które jest niezbędne do pożądanej zmiany. Jak widać streetworker musi posiadać wiele specyficznych cech. Ilość pedagogów ulicy to potwierdza, proporcjonalnie do zapotrzebowania niewiele osób zajmuje się streetworkingiem i najczęściej miasta w których prowadzone są programy pracy ulicznej koncentrują swoje działania w dzielnicach z różnych powodów stygmatyzowanych. Miejscem pracy streetworkerów zajmujących się dziećmi ulicy są, jak już wcześniej zostało wspomniane, miejsca, w których najczęściej mogą spotkać swoich potencjalnych odbiorców, czyli: ulice, place, dworce kolejowe, podwórka, parki, kluby młodzieżowe, puby, bary, dyskoteki. Konieczne jest tu działanie według jasno ustalonego schematu, zaplanowanego zgodnie z obowiązującymi zasadami pracy socjalnej. Praca z dziećmi ulicy jest procesem, gdzie powoli, małymi krokami, realizuje się kolejne zaplanowane etapy. Z

reguły praca z jedną grupą trwa około 2, 3 lata. Podstawowym i pierwszym krokiem jest diagnoza sytuacji, problemu, któremu chcemy zaradzić bądź zmniejszyć jego negatywne skutki. Nie nawiązuje się tu jeszcze jednak kontaktu z dziećmi. Najpierw streetworkerzy muszą dokładnie poznać miejsce, w którym będą pracować. Udają się więc (przeważnie parami) do interesującej ich dzielnicy i prowadzą w niej wnikliwą obserwację. W tym czasie starają się również dokładnie poznać okolicę – bardzo istotną sprawą jest, by streetworker znał wszystkie zakamarki dzielnicy, bramy i „tajne” przejścia między podwórkami. Jest to niezbędne do późniejszej pracy z młodzieżą, aby nie okazać się śmiesznym w jej oczach nie znając jakiegoś miejsca, a także może być przydatne w sytuacjach zagrożenia w razie konieczności ucieczki. Podczas pierwszego etapu streetworkerzy starają się także poznać okolicznych mieszkańców, sklepikarzy, właścicieli barów, urzędników – budują sobie sieć kontaktów, które mogą być im pomocne w dalszych etapach pracy. Drugim krokiem jest formowanie grupy i wchodzenie w kontakt z wybranymi dziećmi. Ważne jest, by tworzone grupy nie były zbyt liczne. Wejście w kontakt i zdobycie zaufania dzieci jest jednym z najtrudniejszych wyzwań dla streetworkera. Na początku nie wprowadza się żadnych zasad i ograniczeń, oczywiście z wyjątkiem sytuacji zagrożenia życia. W tym etapie zajęcia odbywają się tylko w dzielnicy, z której pochodzi grupa – na wyjścia poza ich teren jest jeszcze za wcześnie. Dzieci, nie mając narzuconych zakazów i nakazów, testują tutaj odporność pedagogów ulicy i sprawdzają, na ile mogą sobie w ich obecności pozwolić. Momentem przełomowym tego etapu jest chwila, gdy dziecko samo, z jakiegokolwiek powodu, zadzwoni do pedagoga ulicy. Istotne jest, że w etapie tym podejmuje się również pracę z rodziną dziecka. Streetworker stara się poznać rodziców oraz sytuację społecznoekonomiczną rodziny. Kolejnym krokiem jest wychodzenie z dziećmi poza ich dzielnicę, zabieranie ich z ulicy na tzw. zajęcia bieżące konsumpcyjne. Jest to najdłuższy etap całego procesu i można go rozpocząć dopiero, gdy zawiąże się więź pomiędzy członkami grupy i gdy streetworker ma pewność, że dzieci poradzą sobie poza swoim podwórkiem. Cechą charakterystyczną dzieci ulicy jest bowiem to, że doskonale znają najbliższą okolicę swojego miejsca zamieszkania – swoją dzielnicę, podwórko. Tam czują się pewnie, wiedzą, że są u siebie i ustalają reguły, którym inni muszą się podporządkować. Zupełnie inaczej funkcjonują w innych rejonach miasta, w miejscach gdzie wcześniej nie bywały. Na przykład dzieci z elckiego śródmieścia, ulic Orzeszkowej, Wawelskiej, Kościuszki, Gdańskiej dopiero dzięki pracy z pedagogami ulicy mieli możliwość pójść do kina, na basen uczestniczyć w spływie kajakowym

Program Współpracy Interreg V-A Litwa – Polska

czy pojechać do Białegostoku czy Warszawy i uczestniczyć w wydarzeniach sportowych czy kulturalnych. Wcześniej nie miały pojęcia, że takie miejsca istnieją. Poza swoją dzielnicą dzieci te stają się niepewne, zakłopotane, lekko przestraszone, ale bardzo szybko się aklimatyzują i przystosowują do nowych warunków, nowych miejsc. Ich swoistą cechą jest natychmiastowość w odnajdywaniu się w sytuacji. Jest to związane z ich sytuacją rodzinną – niezaradnością rodziców, złymi warunkami ekonomicznymi, lokalowymi – aby „przetrwać”, dzieci te musiały się nauczyć szybkiego reagowania, przystosowywania, samodzielnego radzenia sobie. Na początku zajęcia bieżące nie są regularne, ważne jest też to, by były urozmaicone i zgodne z zainteresowaniami grupy, by dzieci chciały na nie uczęszczać. Mogą to być wyjścia do kina, na kręgle, bilard, na basen – wszystko zależy od grupy. Pedagog ulicy musi być gotowy na to, co zaplanują i zaproponują dzieci, nie powinien im niczego narzucać, a jedynie wskazywać różne możliwości i drogi. Ostatnim etapem jest etap projektów, który w całości, jedynie przy pomocy streetworkera, powinien być zrealizowany przez dzieci. To one muszą być pomysłodawcami projektu, same muszą zająć się kwestiami organizacyjnymi, pójść do urzędów po różnorodne pozwolenia, napisać wnioski o dofinansowanie. Pedagog ulicy w tym etapie stoi z boku, powoli wycofuje się na dalszy plan, pomaga, wskazuje, wspiera, ale samodzielnie nie inicjuje już żadnych działań. Efekty pracy streetworkerów z dziećmi ulicy niektórym mogą wydawać się niedostateczne bądź zupełnie niedostrzegalne, gdyż dzięki pedagogice ulicy ani znacznie nie zmniejsza się przestępczość, ani nie znikają różnorodne problemy społeczne związane z młodzieżą. Jednak praca streetworkerów przynosi tym dzieciom ogromne korzyści – powoduje opóźnienie pewnych inicjacji i, co najważniejsze, daje im możliwość wyboru, pokazuje, że niekoniecznie muszą powielać autodestrukcyjne zachowania swoich rodziców, czy sąsiadów. Poprzez kontakt z pedagogami ulicy dzieci te dostają możliwość poznania samego siebie, odkrycia w sobie nowych umiejętności, talentów, potencjałów. Wychodzenie poza dzielnicę do różnych miejsc, pokazuje im, że można inaczej żyć, uczy je korzystania z innych alternatyw, niż tylko trzepak czy ciemna brama w podwórzu. Pojawienie się na ulicy streetworkerów umożliwia i zwiększa szansę na skuteczną pomoc tym najbardziej zaniedbanym dzieciom. Specyfikę pracy streetworkerów może obrazować pewien cytat: „Praca na ulicy jest jak taniec. Aby dobrze poruszać się po parkiecie trzeba znać kroki (wiedza), być blisko partnera, ale nie tak by ograniczać jego ruchy (empatia i dystans), trzeba słuchać muzyki (słuchać klienta i słuchać tego, co jest w nas – intuicja), trzeba uważać na współtowarzyszy na parkiecie, by w piruetach,

figurach, a niekiedy i akrobacjach, nie zrobić nikomu krzywdy, jakoż i sobie (odpowiedzialność, świadomość), a gdyby kroki pomyliły się i ktoś zatańczyłby z parkietem, podnieść się i dalej ruszyć w rytm muzyki (wiara, nadzieja) i najważniejsze – tańczymy razem, kontakt wzrokowy, kontrola ruchu (współpraca, pacjent nie jest sam, nawiązany kontakt podtrzymujemy). Kontakt z pacjentem jest uwikłany w system wielu czynników, praca na ulicy wymaga od pomagacza przejęcia roli prowadzącego ten taniec, ale w ten sposób, by klient nauczył się kroków i mógł tańczyć w innej parze, by mógł zatańczyć sam” (Magreta, Stańczak, 2005, s. 75).

2.2. Definicja Streetworkingu

Streetworking (w tłumaczeniu: praca na ulicy) zamiennie określana jako pedagogika ulicy stanowi przykład metody „**outreach**” (w tłumaczeniu: sięgać dalej, wyjście poza - do), czyli pracy poza instytucjami, najczęściej w środowisku przebywania klienta. Jest to stosunkowo innowacyjna forma pracy socjalnej, która stała się ostatnio popularną w zinstytucjonalizowanej pomocy państwa nad osobami zmarginalizowanymi. Metoda ta, poprzez swoje zindywidualizowanie, ukierunkowanie na zasoby i potrzeby klienta, a także elastyczność umożliwia pomaganie jednostkom czy grupom dotychczas izolowanym, z różnych powodów nie objętych tradycyjną formą oferowaną z pozycji instytucji opieki socjalnej. Pozwala na docieranie ze wsparciem do wielu grup społecznych. Często ma charakter profilaktyczno-korekcyjny w odniesieniu do m.in. dzieci, młodzieży, ich rodzin, ale także formę oddziaływań opiekuńczo-interwencyjnych jako harm reduction (redukcja szkód) i wtedy kierowana jest do m.in. narkomanów, osób bezdomnych, prostytutek. Cechą charakterystyczną streetworkingu jest to, że przede wszystkim działania prowadzone są w miejscach przebywania odbiorcy, klienta (ulicach, klubach, wybranych dzielnicach miast).

Zasady streetworkingu za Międzynarodowym przewodnikiem metodologicznym po streetworkingu na świecie

W rzeczywistości nie ma uniwersalnych ram teoretycznych tego zagadnienia, niemniej jednak można stwierdzić, że tu i tam działacze społeczni uprzywilejowali, w tym momencie, podejście extra muros, z silną etyką opierającą się na szacunku i tolerancji wobec ludzi najbardziej wykluczonych. Chodzi o to, by streetworkerzy byli jak najprościej i najłatwiej dostępni dla

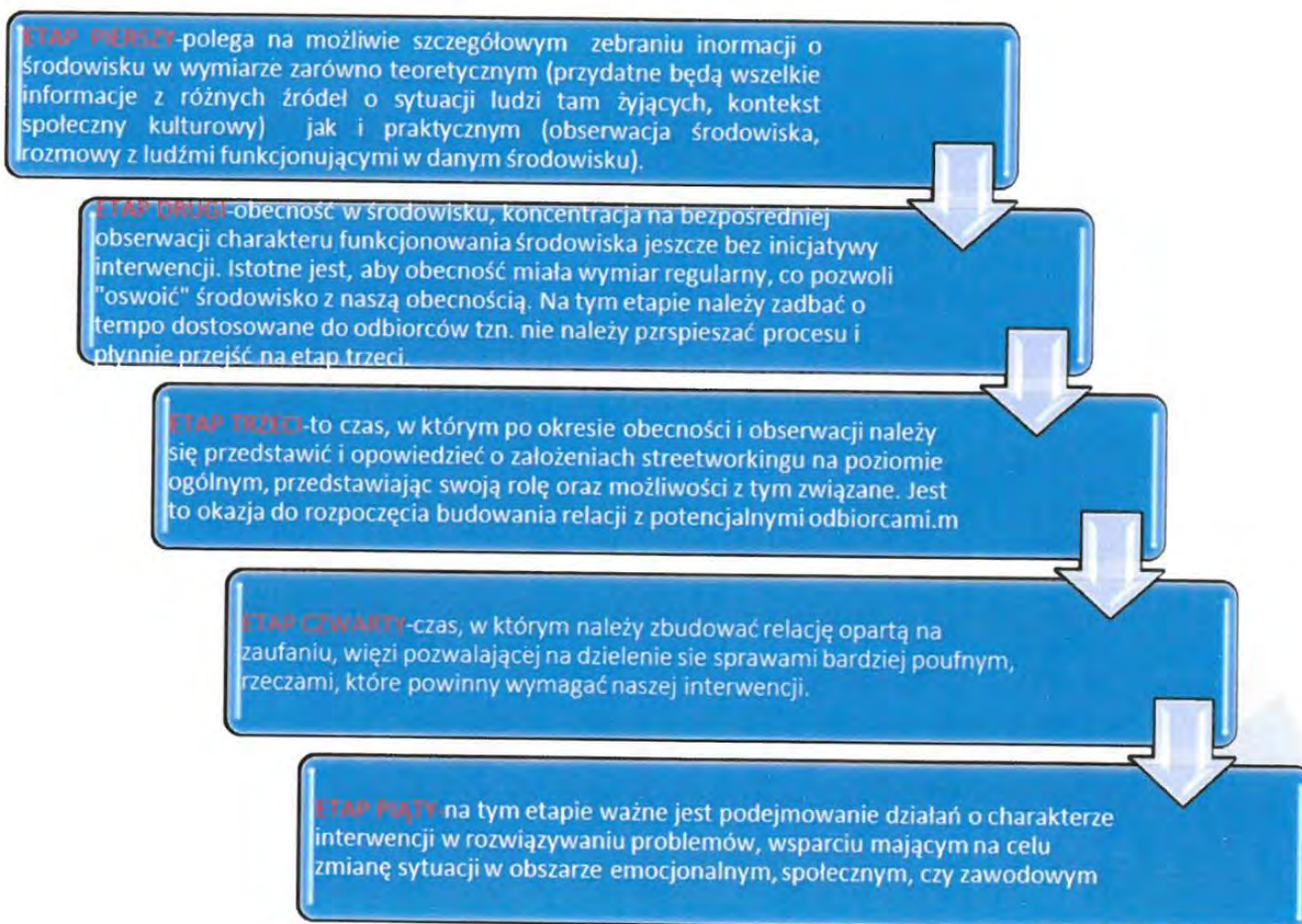
dzieci, młodzieży i dorosłych żyjących w niepewnej rzeczywistości i poddanych różnym formom wykluczenia. Dzięki swojej bliskości lub integracji z najbardziej wykluczonymi środowiskami, streetworkerzy stanowią pierwsze i ostatnie ogniwo edukacji i pomocy społecznej, w chwili gdy wszystko inne zawiodło. Streetworking preferuje nowatorskie podejście zakładające bliskość, gdzie ludzie, do których kierowane są działania, grają dominującą rolę – zarówno na początku (przedstawienie problemu wymagającego rozwiązania), jak i wtedy, gdy sytuacja się rozwija (towarzyszenie). Jest to relacja oparta na zbudowanym zaufaniu, kiedy to dana jednostka przerywa milczenie i pozwala ofiarować sobie wsparcie. Ideą przewodnią streetworkingu nie jest wyciąganie ludzi z ulicy lub z ich środowiska życiowego za wszelką cenę, zwłaszcza jeśli chodzi o umieszczenie ich w jakiejś nowej przestrzeni społecznej, gdzie czuliby się gorzej. Niezależnie od kontekstu: czy chodzi o dziecko, młodego człowieka, czy też osobę dorosłą, towarzyszenie polega na rozwijaniu w tych ludziach szacunku do samego siebie, budowaniu własnych umiejętności - niezależnie od stopnia wykluczenia - i na skłanianiu ich do udziału w życiu społecznym. Celem streetworkingu jest, w poszanowaniu podstawowych praw człowieka, otaczanie opieką ludzi najbardziej bezbronnych i dostarczanie im środków, by potrafili zadbać o siebie samych. Relacja, która łączy streetworkerów i ich podopiecznych, jest wynikiem bardzo szczególnej równowagi panującej między określonymi celami a swobodną formą ich realizacji. Osiągnąć to, co nieosiągalne – nawiązywanie kontaktu z poszczególnymi ludźmi, grupami dzieci, młodzieży lub dorosłych, którzy potrzebują wsparcia lub pomocy, lecz wydaje się, że nie można do nich dotrzeć lub też istniejące organizacje czy instytucje nie są w stanie tego zrobić. Motywowanie i towarzyszenie – wspieranie ludzi, do których jest kierowany streetworking, w dokonywaniu wyborów i, ewentualnie, podejmowaniu alternatywnych działań (szkoła, praca, rozrywka), a gdy to konieczne, szukaniu innych form wsparcia lub leczenia. Edukacja społeczna – uczenie ludzi, do których kierowane jest działanie, jak korzystać z istniejącego systemu pomocy i bycie przygotowanym, by zapewnić im najodpowiedniejsze usługi i narzędzia, którymi dysponuje ten system. Działanie u podstaw – łagodzenie procesu nieprzystosowania i zmniejszanie wykluczenia, które dotyka niektórych ludzi – czy to pośrednio, za pomocą oddziaływania na ich środowisko, czy też bezpośrednio, poprzez pracę z grupami dzieci, młodzieży lub dorosłych. Świadomość polityczna i społeczna - informowanie o warunkach życia dzieci i młodzieży w celu podjęcia kroków mogących polepszyć ich sytuację; **regularne** uświadamianie władzom politycznym ich odpowiedzialności w związku z tą sytuacją i

Program Współpracy Interreg V-A Litwa – Polska

potrzebami ludzi ulicy. Zakres swobody działania w wykonywaniu tego rodzaju pracy i osiąganiu wyżej wymienionych celów różni się w zależności od kraju. Różnice zależą od tego, czy streetworkerzy są związani z organizacją państwową czy prywatną, ze stowarzyszeniem lokalnym (świeckim lub religijnym), jak również od stopnia uznania streetworkingu i uwzględnienia go (lub też nie) w tekstach prawnych. W istocie rzeczy chodzi o zaproponowanie ludziom znajdującym się poza nawiasem społeczeństwa lub też takim, którym grozi taka sytuacja, a istniejące mechanizmy pomocy w problemach społecznych i ich objawach nie stanowią dla nich odpowiedniej oferty, wsparcia polegającego na zbudowaniu relacji. Tego rodzaju wsparcie umożliwiłoby im rozwój indywidualny, włączenie do życia społecznego i uczestnictwo w nim.

Etapy działań streetworkera

Streetworker, który ma za sobą etap wstępny pracy i kontakt z odbiorcami jest na poziomie zaufania ma obowiązek koncentrować się na działaniach mających na celu poprawę sytuacji ukierunkowanej na aktywizację (etap piąty). Wszelkie działania w tym obszarze należy podejmować z uwzględnieniem zasady „podażania za”, nie narzucania własnych pomysłów. Na każdym etapie pracy pomocne mogą być zasady prawidłowej komunikacji, jednakże na pewnym poziomie relacji indywidualnej z klientem niezwykle ważne jest prawidłowe określenie potrzeb, których realizacja może znacząco wpłynąć na poprawę jakości życia.

Skuteczna komunikacja

Odrobina teorii: Komunikacja ma na celu wymianę informacji, budowanie, rozwijanie lub podtrzymywanie relacji. Wymiana informacji to zarówno ich przekazanie, jak i odebranie i zrozumienie. W procesie tym uczestniczą nadawcy i odbiorcy, mający ze sobą kontakt bezpośredni (twarzą w twarz) lub pośredni (np. rozmowa telefoniczna, sms, list tradycyjny, e-mail, aplikacja typu Skype czy Messenger). Sposób w jaki komunikują się strony zależy od kodu komunikacyjnego, czyli języka i tego co wyrażane werbalnie, ale też sygnałów niewerbalnych (gestów, mimiki, mowy ciała). Istotnym elementem komunikacji jest także kontekst, w jakim osadzeni są nadawca i odbiorca, czyli ich stopień rozumienia i postrzegania przekazywanych informacji. Komunikacja rozpoczyna się jeszcze zanim spotkają się nadawca z odbiorcą – wcześniej, w głowie tej strony, która chce coś przekazać pojawia się to, czym chce się podzielić. Nadawca przekłada tę myśl na słowa, gesty czy sygnały niewerbalne – czyli komunikaty. Odbiorca, na podstawie swojej wiedzy, wyobraźni, doświadczeń i umiejętności odkodowuje je – czyli przetwarza przekazane informacje. Ostatnim etapem jest tzw. sprzężenie zwrotne, czyli wyrażenie przez odbiorcę reakcji na odebrany komunikat. Może być to wyrażone bezpośrednio (przytaknięcie, kiwnięcie głową, powtórzenie informacji) lub pośrednio (np. wykonanie tego, o co prosi nadawca).

JAK MÓWIĆ BY BYĆ SŁUCHANYM, JAK SŁUCHAĆ BY DO NAS MÓWIONO

Na co dzień niewielu z nas zastanawia się nad tym, jak działa komunikacja i czy to co mówimy jest rozumiane zgodnie z naszą intencją, a to co słyszymy jest rzeczywiście tym, co chciała wyrazić druga osoba. Działamy intuicyjnie, często też niestety mechanicznie, nie myśląc o tym,

jak polepszyć swoje komunikacyjne zdolności. Osoby, z którymi spotykają się w pracy streetworkerzy bardzo często, zwłaszcza w początkowej fazie kontaktu, cechuje nieufność, podejrzliwość. Niezwykle ważne jest aby nie lekceważyć na żadnym etapie jakości komunikacji i należy pamiętać o kilku kwestiach by poprawić kompetencje w tym zakresie.

WYKAŻ CHĘCI

Przysłowie mówi, że chcieć to móc – i sprawdza się to gdy mówimy o skutecznej komunikacji. Przy odrobinie dobrej woli, cierpliwości i otwartości mogą porozumieć się nawet ci, którzy zdawałoby się, że mówią innymi językami. Zresztą, pewnie niejednokrotnie każdy z nas doświadczył tego za granicą, dogadując się z kimś, kto nie mówił w naszym języku – właśnie dzięki otwartości i chęci porozumienia się.

JAKĄ FORMĘ WYBRAĆ

Jest wiele form komunikacji i w zależności od sytuacji, potrzeb, ale też umiejętności czy chęci obu stron warto wybrać taką, która będzie najwygodniejsza i najskuteczniejsza. W jednych przypadkach sprawdzi się rozmowa twarzą w twarz i to jest forma najbardziej pożądana, ale może zdarzyć się też tak, że ktoś z naszych podopiecznych będzie się komunikował z nami za pomocą różnego rodzaju komunikatorów. Ważne, aby na każdym etapie i w każdej formie komunikacji być uważnym i koncentrować się przede wszystkim na tym co nasz podopieczny chce nam opowiedzieć.

WAŻNY JEST KONKRET

Zdolności komunikacyjne często utożsamiane są z umiejętnością swobodnego i interesującego wysławiania się. Owszem, są to ważne cechy, lecz to co w komunikacji bardziej istotne to konkretne, rzeczowe przełożenie myśli na słowa. Kwieciste metafory czy intrygujące dygresje często przysłaniają to, co istotne – czyli emocje, odczucia. To na nich trzeba się skoncentrować, jeśli chcemy rozumieć i być rozumianymi.

OD CO DO JAK

We wzajemnym zrozumieniu się ważne jest nie tylko to co, lecz również jak mówimy. Tempo wypowiedzi, poziom jej skomplikowania, stosowane skróty myślowe, słownictwo, wskazywanie przykładów czy dodatkowych wyjaśnień – to wszystko ma ogromne znaczenie. Pamiętajmy więc by mówić niezbyt długimi, prostymi zdaniami i nie o wszystkim na raz, unikać trudnych słów. Bardzo ważne jest też unikanie tego, co może zablokować czy zdekoncentrować naszego

podopiecznego – przerywanie, ton rozkazujący, odchodzenie od tematu, moralizowanie czy gwałtowna mowa ciała.

WĄTPLIWOŚCI MOGĄ BYĆ KONSTRUKTYWNE

Czy to co usłyszeliśmy jest rzeczywiście tym, co miał na myśli rozmówca? Czy to co powiedzieliśmy jest przed drugą stroną dobrze rozumiane? Weryfikacja wzajemnego rozumienia się to bardzo ważny etap komunikacji, a najlepszą metodą, by go zrealizować jest zadawanie pytań. Pytamy zarówno wtedy, gdy nie jesteśmy pewni czy coś rozumiemy (wyjaśniamy, doprecyzowujemy), jak i wtedy, gdy wydaje się nam że rozumiemy (potwierdzamy). Pytamy też po to, żeby upewnić się, że to co mówimy jest zrozumiałe. W zależności od potrzeby stosujemy pytania zamknięte (by uzyskać krótką odpowiedź twierdzącą lub przeczącą), ale z pewnością pytania otwarte dają możliwość lepszego poznania naszego podopiecznego (by uzyskać szersze wyjaśnienie); możemy też wykorzystać parafrazę – czyli powtórzyć to, co usłyszeliśmy swoimi słowami, aby upewnić się, że dobrze to zrozumieliśmy.

Tworząc programy aktywizacji środowisk zagrożonych lub wykluczonych społecznie warto korzystać z możliwości jakie dają Europejskie Fundusze Społeczne (EFS). Są to programy ukierunkowane na wzmacnianie kapitału ludzkiego a co za tym idzie dające możliwości aktywizacji poprzez rozwój umiejętności społeczno-zawodowych. Stowarzyszenie Alternatywa zrealizowało kilka projektów POKL, które miały na celu rozwój i aktywizację podopiecznych, uczestników programów streetworkerskich. Ogólne wnioski jakie nasuwają się dzięki naszym doświadczeniom sprowadzają się do tego, aby zadbać możliwie szczegółowo o dostosowanie wsparcia rozwoju, m.in. zawodowego, zgodnie z zapotrzebowaniem wynikającym z predyspozycji i oczekiwań odbiorców. Streetworking jako wsparcie długofalowe daje duże możliwości zdiagnozowania potrzeb i stwarza przestrzeń, w oparciu o wypracowane zaufanie, do współprojektowania przyszłości klienta.

Budowanie sieci wsparcia

Bardzo ważnym elementem streetworkingu jest zbudowanie sieci wsparcia- pewnego rodzaju porozumienia z podmiotami, z którymi nasz klient, częściej lub rzadziej ma styczność lub, które

mogłyby realnie przyczynić się do poprawy sytuacji życiowej naszego podopiecznego. W zależności od grupy odbiorców, z którą pracujemy, nasi sprzymierzeńcy mogą w jakimś stopniu się różnić, jednakże niektóre podmioty będą „uniwersalne”. Z doświadczeń wynikających z realizacji programu streetworkerskiego w Ełku i innych miastach, z którymi współpracujemy należy przyjąć, jako główny czynnik warunkujący tworzenie grupy, wiek odbiorców. Oczywiście nie zapominamy o czynniku związanym z miejscem zamieszkania, ale to podstawa działań ulicznych. Jeśli mówimy o pracy z osobami niepełnoletnimi w wieku około 9-12 lat to należy szukać sojuszników wśród najbliższego otoczenia – rodzice, rodzina, znajomi, koledzy, koleżanki, szkoła, ale też potencjalni sprzymierzeńcy w rozwoju naszych podopiecznych - kluby sportowe, organizacje działające na rzecz dzieci, podmioty działające w obszarze kultury i rozrywki, organizacje czy poradnie psychologiczno-pedagogiczne. Należy zadbać o zbudowanie sieci podmiotów, które wesprą nasze działania mające na celu poprawę jakości życia dzieci, z którymi pracujemy. Kolejną grupą wiekową będą osoby w wieku 13-17 i tutaj podobnie jak poprzedniej grupie wiekowej wszystkie te podmioty będą odgrywały ogromną rolę w wsparciu naszej pracy. Z uwagi na specyfikę zachowań dla młodzieży w tym wieku (okres dorastania) pojawić się może również potrzeba współpracy z instytucjami prawnymi (kuratorzy, sądy dla nieletnich) czy poradniami profilaktyczno-terapeutycznymi. Bardzo często w tym okresie życia dochodzi do różnego rodzaju zachowań autodestrukcyjnych a co za tym idzie konieczności interwencji i wsparcia mającego na celu nie dopuszczenie do rozwoju demoralizacji. Niezwykle istotne jest zarówno na tym etapie jak i we wcześniejszym wieku porozumienie z najbliższym otoczeniem-rodzicami, opiekunami prawnymi. Należy pamiętać, że tylko taka współpraca pozwala na działanie, które może przyczynić się do zaspokojenia potrzeb w sposób konstruktywny tych młodych osób. Wiek 18+ to czas, w którym konieczne jest skoncentrowanie naszych działań w stosunku do jednostki jak i grupy na aktywizację przede wszystkim zawodową. Na tym etapie należy poszerzyć sieć wsparcia o podmioty mogące przyczynić do aktywizacji zawodowej. Warto zadbać o kontakty z Urzędem pracy, firmami potencjalnymi pracodawcami, podmiotami realizującymi programy projekty aktywizacyjne zawodowo, organizacjami działającymi w obszarze ekonomii społecznej.

Sieć podmiotów działających we współpracy na rzecz osób zagrożonych bądź wykluczonych społecznie.

Dotychczasowa praca streetworkerów na podwórkach elckich w oparciu o metodę realizacji projektu dowodzi jak rozwojowe jest uczestnictwo w tego rodzaju procesie. Realizacja projektu pozwala uruchomić, rozwijać i wzmacniać zasoby indywidualne, które mogą zaprocentować w późniejszej aktywności w innych obszarach życia. Jest także przestrzenią do rozwijania umiejętności w konstruktywnym funkcjonowaniu w grupie. Projekt to sekwencja działań, które przebiegają w pewnym określonym czasie oraz są ukierunkowane na osiągnięcie precyzyjnie zdefiniowanego celu. W przypadku pracy metodą streetworkingu ważne jest, aby projekt realizowany był przez pewną grupę osób, ma to ogromną wartość w wymiarze nabywania umiejętności współpracy.

Cele projektu powinny być konstruowane w oparciu o zasadę

Program Współpracy Interreg V-A Litwa – Polska
SMART:

Specific – konkretne, szczegółowe

Measurable – mierzalne

Affirmative – akceptowane, doceniane

Realistic – realistyczne

Timeframed – określone w czasie

Podstawowe zasady konstruowania projektów

Rozpoczynając realizację projektu należy określić etapy i elementy oraz wyznaczyć osoby odpowiedzialne za poszczególne działania, które będą zaangażowane na poszczególnych etapach cyklu projektowego.

3. Doświadczenia Wykonawcy w obszarze pracy z osobami wykluczonymi społecznie lub zagrożonymi wykluczeniem społecznym.

Stowarzyszenie „ALTERNATYWA” od 2010 roku pracując z dziećmi i młodzieżą a także z ich rodzinami zrealizowało wiele projektów, które pozwoliły zaktywizować ich w różnych obszarach życia. Poprzez inicjatywy oddolne i czynny udział naszych podopiecznych część projektów stało się przykładem dobrych praktyk z naszego punktu widzenia godnych naśladowania. Trudno byłoby opisać wszystkie zrealizowane projekty dlatego wspominamy o kilku ważniejszych:

1. Zadanie realizowane w ramach Konkursu Ofert 2011 pt: „Z ulicy na stadiony”. Skorzystało 130 osób. Realizacja w okresie od 01.04.2011 do 31.12.2011. Projekt realizowany w ramach współpracy z Urzędem Miasta w Ełku. Głównym celem projektu była organizacja Ligi Piłki Ulicznej dla dzieci i młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym.
2. Zadanie realizowane w ramach Trybu Małych Zleceń 2011 pt: „SOUNDSYSTEM”. Skorzystało ok. 1.100 osób. Realizacja w okresie od 24.04.2011 do 28.05.2011. Projekt realizowany w ramach współpracy z Urzędem Miasta w Ełku. W ramach realizowanego zadania zorganizowany został II Ogólnopolski Przegląd Reggae.
3. Zadanie realizowane w ramach Konkursu Ofert 2011 pt: „Wakacje z kajakami”. Skorzystało 20 osób. Realizacja w okresie od 01.07.2011 do 31.07.2011. Projekt realizowany w ramach współpracy z Urzędem Miasta w Ełku. Głównym celem projektu była organizacja czasu wolnego podczas wakacji dla dzieci i młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym. Zorganizowany został spływ kajakowy dla dzieci.
4. Zadanie realizowane w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki pt: „Ełckie Centrum Rewitalizacji Społecznej”. Skorzystało 150 osób. Realizacja w okresie od 01.10.2011 do 30.11.2012. Projekt realizowany w ramach współpracy z Urzędem Miasta w Ełku. Głównym celem projektu było utworzenie Szkoły Pedagogów Ulicznych i Animatorów, w ramach której przeszkolono zespół pedagogów ulicznych i animatorów do pracy z dziećmi i młodzieżą zagrożoną wykluczeniem społecznym w środowisku otwartym oraz praca pedagogów ulicznych i animatorów z dziećmi i młodzieżą w środowisku otwartym.
5. Zadanie realizowane w ramach Programu „Młodzież w działaniu” pt: „Miejscy surferzy”. Skorzystało 150 osób. Realizacja w okresie od 12.06.2012 do 30.09.2012. Projekt realizowany w ramach współpracy z Urzędem Miasta w Ełku. Głównym celem

- projektu była organizacja zajęć nauki i doskonalenia jazdy na longboardach mające na celu przygotowanie młodzieży do udziału w zawodach, warsztatów longboardowych – warsztatów z tworzenia desek od podstaw (część techniczna – wycinanie ze sklejek, modelowanie kształtów, obróbka, lakierowanie oraz część zdobienie i malowanie grafik na deskach) oraz II Zawodów Longboardowych Elk 2012.
6. Zadanie realizowane w ramach Trybu Małych Zleceń 2012 pt: „WIZJA LOKALNA. Skorzystało 15 osób. Realizacja w okresie od 23.11.2012 do 31.12.2012. Projekt realizowany w ramach współpracy z Urzędem Miasta w Elku. Głównym celem projektu była organizacja warsztatów z tworzenia muzyki hip-hop i beat-boxu dla młodzieży.
 7. Zadanie realizowane w ramach Otwartego Konkursu Ofert 2013 pt: „AKTYWNIE – KONSTRUKTYWNIE”. Skorzystało 40 osób. Realizacja w okresie od 21.01.2013 do 05.02.2013. Projekt realizowany w ramach współpracy z Urzędem Miasta w Elku. Głównym celem projektu była organizacja czasu wolnego w czasie ferii (jazda na łyżworolkach, gry strategiczne planszowe, ogniska).
 8. Zadanie realizowane w ramach Trybu Małych Zleceń 2013 pt: „Profilaktyka przez pasje”. Skorzystały 22 osoby. Realizacja w okresie od 15.05.2013 do 30.06.2013. Projekt realizowany w ramach współpracy z Urzędem Miasta w Elku.. Głównym celem projektu była organizacja warsztatów z realizacji dźwięku, produkcji muzycznej dla dzieci i młodzieży oraz działań animacyjnych z wykorzystaniem wolontariatu realizowanych na oddziale dziecięcym Szpitala Miejskiego.
 9. Zadanie realizowane w ramach REGRANTINGU 2013 pt: „Międzypokoleniowe kino w podwórkach”. Skorzystało 81 osób. Realizacja w okresie od 27.05.2013r. do 31.08.2013r. Projekt realizowany w ramach współpracy z Urzędem Miasta w Elku. Głównym celem projektu była organizacja i przeprowadzenie działań wzmacniających więzi międzypokoleniowe: projekcje filmów w podwórkach dla dzieci, młodzieży i ich rodziców, opiekunów, dziadków.
 10. Zadanie realizowane w ramach Programu CANDIS adresowanego do problemowych użytkowników narkotyków pt: „C@NDIS Elk”. Skorzystało 30 osób. Realizacja w okresie od 01.06.2013 do 31.12.2013. Projekt realizowany w ramach współpracy z Krajowym Biurem ds. Przeciwdziałania Narkomanii. Głównym celem projektu jest

przeprowadzenie programu CANDIS modułowego programu terapii dla osób uzależnionych od marihuany lub innych przetworów konopi.

11. Zadanie realizowane w ramach Trybu Małych Zleceń 2013 pt: „Wave of Battles”. Skorzystało 50 osób. Realizacja w okresie od 1.07.2013 do 30.08.2013. Projekt realizowany w ramach współpracy z Urzędem Miasta w Ełku. Głównym celem projektu było poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, rozwijanie ich pasji i zainteresowań zajmującej się uprawianiem c-walk, promowanie poprawnego wizerunku c-walk jako formę twórczości artystycznej poprzez organizację i przeprowadzenie Meetingu C-Walk.
12. Zadanie realizowane w ramach Otwartego Konkursu Ofert 2013 pt: „Streetworking w Ełku”. Skorzystało 100 osób. Realizacja w okresie od 6.08.2013 do 31.12.2013. Projekt realizowany w ramach współpracy z Urzędem Miasta w Ełku. Głównym celem projektu była Organizacja działań profilaktycznych realizowanych metodą streetworkingu skierowanych do dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym, , ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży w wieku 10-20 lat, pokazanie oraz nauczenie młodych ludzi życia i funkcjonowania w innej formie niż to co przekazuje im ulica oraz niewydolna wychowawczo rodzina, a zatem pokazanie młodym ludziom alternatywy do tego czego uczy ich ulica i dysfunkcyjna rodzina oraz działań skierowanych pośrednio do ich rodzin mających na celu aktywizowanie środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym.
13. Zadanie realizowane w ramach Otwartego Konkursu Ofert 2014 pt: „Liga małych – wielkich mistrzów”. Skorzystało 60 osób. Realizacja w okresie od 07.01.2014 do 31.12.2014. Projekt realizowany w ramach współpracy z Urzędem Miasta w Ełku.. Głównym celem projektu była organizacja i przeprowadzenie rozgrywek ligi piłki nożnej drużyn ulicznych wyjazdów na mecz ekstraklasy dla dzieci i młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym, pochodzących z rodzin z problemem alkoholowym.
15. Zadanie realizowane w ramach Otwartego Konkursu Ofert 2014 pt: „Streetworking w Ełku”. Skorzystało 100 osób. Realizacja w okresie od 07.01.2014 do 31.12.2014. Projekt realizowany w ramach współpracy z Urzędem Miasta w Ełku. Zadanie publiczne polegało na realizacji działań z zakresu pedagogiki ulicy. Głównym

celem projektu była Organizacja działań profilaktycznych realizowanych metodą streetworkingu skierowanych do dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży w wieku 10-20 lat, pokazanie oraz nauczenie młodych ludzi życia i funkcjonowania w innej formie niż to co przekazuje im ulica oraz niewydolna wychowawczo rodzina, a zatem pokazanie młodym ludziom alternatywy do tego czego uczy ich ulica i dysfunkcyjna rodzina oraz działań skierowanych pośrednio do ich rodzin mających na celu aktywizowanie środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym.

15. Zadanie realizowane w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki pt: „Ełckie Centrum Aktywizacji i Streetworkingu”. Skorzystało 30 osób. Realizacja w okresie od 01.01.2014 do 30.06.2015. Projekt realizowany w ramach współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Ełku. Głównym celem projektu było zaktywizowanie społeczno-zawodowe i podniesienie zdolności do podjęcia zatrudnienia mieszkańców miasta Ełku w wieku 15-30lat, nieaktywnych zawodowo i bezrobotnych.
16. Zadanie realizowane w ramach Programu CANDIS adresowanego do problemowych użytkowników narkotyków pt: „CANDIS w Ełku”. Skorzystały 34 osoby. Realizacja w okresie od 02.01.2014 do 31.12.2014. Projekt realizowany w ramach współpracy z Krajowym Biurem ds. Przeciwdziałania Narkomanii. Głównym celem projektu było przeprowadzenie programu CANDIS – modułowego programu terapii dla osób uzależnionych od marihuany lub innych przetworów konopi.
17. Zadanie realizowane w ramach Otwartego Konkursu Ofert 2014 pt: „Liga małych – wielkich mistrzów”. Skorzystało 60 osób. Realizacja w okresie od 07.01.2014 do 31.12.2014. Projekt realizowany w ramach współpracy z Urzędem Miasta w Ełku. Głównym celem projektu była organizacja i przeprowadzenie rozgrywek ligi piłki nożnej drużyn ulicznych wyjazdów na mecz ekstraklasy dla dzieci i młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym, pochodzących z rodzin z problemem alkoholowym.
18. Zadanie realizowane w ramach Konkursu Ofert 2014 pt: „Streetworking w Ełku”. Skorzystało 100 osób. Realizacja w okresie od 07.01.2014 do 31.12.2014. Projekt realizowany w ramach współpracy z Urzędem Miasta w Ełku. Głównym celem projektu była organizacja działań profilaktycznych realizowanych metodą streetworkingu

- skierowanych do dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży w wieku 10-20 lat.
19. Zadanie realizowane w ramach Konkursu Ofert 2014 pt: „Teatr profilaktyczny młodych liderów”. Skorzystało 200 osób. Realizacja w okresie od 01.03.2014 do 31.12.2014. Projekt realizowany w ramach współpracy z Urzędem Miasta w Ełku. Głównym celem projektu była organizacja warsztatów teatralnych dla młodzieży – podopiecznych streetworkerów, organizacja spektaklu profilaktycznego na podstawie autorskiego scenariusza oraz premiera spektaklu.
 20. Zadanie realizowane w ramach Programu wczesnej interwencji FRED pt: „FreD w Ełku”. Realizacja w okresie od 01.04.2014 do 31.12.2014. Skorzystało 50 osób. Projekt realizowany w ramach współpracy z Krajowym Biurem ds. Przeciwdziałania Narkomanii. Głównym celem projektu było zwiększenie dostępności i rozszerzenie oferty poprzez wprowadzenie nowego programu profilaktyki selektywnej FRED – programu wczesnej interwencji dla osób używających substancji psychoaktywnych w sposób okazjonalny lub problemowy, z wyłączeniem uzależnienia adresowany do osób w wieku 14–21 lat, wykorzystującego założenia i metodę dialogu motywującego.
 21. Zadanie realizowane w ramach Inicjatywy Lokalnej 2014 pt: „Pumptrack w Ełku”. Skorzystało 80 osób. Realizacja w okresie od 13.10.2014 do 30.11.2014. Projekt realizowany w ramach współpracy z Urzędem Miasta w Ełku. Głównym celem projektu było zagospodarowanie przestrzeni-powstanie specjalnego toru do jazdy na rowerach– pumptrack.
 22. Zadanie realizowane w ramach Inicjatywy Lokalnej 2014 pt: „Alternative Studio”. Skorzystało 30 osób. Realizacja w okresie od 20.11.2014 do 31.12.2015. Projekt realizowany w ramach współpracy z Urzędem Miasta w Ełku. Głównym celem projektu była organizacja studia muzycznego dla członków zespołu Freakin Rudeboys oraz młodzieży zajmującej się tworzeniem rapu i beat boxu-podopieczni streetworkerów.
 23. Zadanie realizowane w ramach Konkursu Ofert 2015 pt: „Lepiej zapobiegać niż leczyć”. Skorzystało 1.400 osób. Realizacja w okresie od 7.04.2015 do 31.12.2015. Projekt realizowany w ramach współpracy z Urzędem Miasta w Ełku. Zadanie polegało na organizacji i przeprowadzeniu zajęć warsztatowych z zakresu profilaktyki uzależnień dla uczniów ełckich szkół podstawowych i gimnazjalnych.

24. Zadanie realizowane w ramach Konkursu Ofert 2015 pt: „Poradnia Profilaktyczno-Konsultacyjna”. Skorzystało 65 osób. Realizacja w okresie od 15.06.2015 do 31.12.2015. Projekt realizowany w ramach współpracy z Urzędem Miasta w Elku. Zadanie polegało na rozszerzeniu oferty pomocowej poprzez organizację działań profilaktyczno–terapeutycznych skierowanych dla młodych ludzi w wieku 14-19 lat pochodzących z rodzin z problemem alkoholowym oraz ich rodzin. Głównym celem projektu było zapobieganie występowania zjawiska alkoholizmu i narkomanii oraz uzależnień behawioralnych (komputer, internet, hazard) wśród dzieci i młodzieży z terenu miasta Elku oraz wsparcie ich rodzin w wymiarze edukacyjnym, profilaktycznym i terapeutycznym.
25. Zadanie realizowane w ramach Otwartego Konkursu Ofert 2015 pt: „Przekraczamy granice”. Skorzystało 8 osób. Realizacja w okresie od 15.07.2015r. do 15.09.2015r. Projekt realizowany w ramach współpracy z Urzędem Miasta w Elku. Głównym celem projektu była organizacja i przeprowadzenie wyjazdu kajakowego do Norwegii m.in. dla podopiecznych streetworkerów, osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (oszacowanie stopnia trudności, logistyczne opracowanie trasy) z perspektywą współpracy międzynarodowej.
26. Zadanie realizowane w ramach Programu CANDIS adresowanego do problemowych użytkowników narkotyków pt: „Candis w Elku”. Skorzystało 21 osób. Realizacja w okresie od 04.01.2016 do 31.12.2016. Projekt realizowany w ramach współpracy z Krajowym Biurem ds. Przeciwdziałania Narkomanii i Urzędem Miasta Elku. Głównym celem projektu było przeprowadzenie programu CANDIS – modułowego programu terapii dla osób uzależnionych od marihuany lub innych przetworów konopi.
27. Zadanie realizowane w ramach Programu wczesnej interwencji FRED pt: „FreD w Elku”. Skorzystało 120 osób. Realizacja w okresie od 04.01.2016 do 31.12.2016. Projekt realizowany w ramach współpracy z Krajowym Biurem ds. Przeciwdziałania Narkomanii i Urzędem Miasta Elku. Głównym celem projektu było zwiększenie dostępności i rozszerzenie oferty poprzez wprowadzenie nowego programu profilaktyki selektywnej FRED – programu wczesnej interwencji dla osób używających substancji psychoaktywnych w sposób okazjonalny lub problemowy, z wyłączeniem uzależnienia

- adresowany do osób w wieku 14–21 lat, wykorzystującego założenia i metodę dialogu motywującego.
28. Zadanie realizowane w ramach Konkursu Ofert 2016 pt: „Poradnia Profilaktyczno-Konsultacyjna”. Skorzystały 204 osoby. Realizacja w okresie od 01.02.2016 do 30.06.2016. Projekt realizowany w ramach współpracy z Urzędem Miasta w Elku.. Głównym celem projektu była organizacja i przeprowadzenie działań profilaktyczno-terapeutycznych skierowanych dla młodych ludzi w wieku 10-19 lat pochodzących z rodzin z problemem alkoholowym oraz ich rodzin (terapia indywidualna kierowana do osób, przejawiających zachowania autodestrukcyjne związane z problemowym używaniem substancji psychoaktywnych (alkoholu, leków, dopalaczy) oraz zachowań związanych z uzależnieniami behawioralnymi (komputer, internet, hazard) oraz terapia indywidualna kierowana do rodziców dzieci stwarzających problemy wychowawcze, rodziców niewydolnych wychowawczo, Program Wzmacniania Rodziny – warsztaty dla rodziców i ich dzieci oraz diagnozy osób młodocianych przejawiających zachowania autodestrukcyjne).
29. Zadanie realizowane w ramach Konkursu Ofert 2016 pt: „Ambasadorowie marzeń”. Skorzystało 700 osób. Realizacja w okresie 01.03.2016 do 31.12.2016. Projekt realizowany w ramach współpracy z Zarządem Województwa Warmińsko – Mazurskiego i Urzędem Miasta Elku. Głównym celem projektu była organizacja i przeprowadzenie spotkań profilaktycznych o charakterze motywującym z młodzieżą w szkołach, na różnego rodzaju eventach, festynach, koncertach itp. przy zaangażowaniu i aktywnym udziale młodych liderów -Ambasadorów Niemożliwego, podopiecznych streetworkerów.
30. Zadanie realizowane w ramach Trybu Małych Zleceń 2016 pt: „Dzień Inicjatywy Młodych”. Skorzystało 100 osób. Realizacja w okresie od 1.08.2016r. do 31.08.2016r. We współpracy z Urzędem Miasta w Elku. Głównym celem projektu była organizacja i przeprowadzenie zawodów sportowych trzech dyscyplin sportowych (parkour, longboard, rowery) dla dzieci i młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym, pochodzących z rodzin z problemem alkoholowym, podopiecznych streetworkerów, rozwijanie ich pasji i zainteresowań.

31. Zadanie realizowane w ramach Trybu Małych Zleceń 2016 pt: „Elk na Orzeszkowej”. Skorzystało 500 osób. Realizacja w okresie od 1.08.2016r. do 31.08.2016r. Projekt realizowany w ramach współpracy z Urzędem Miasta w Elku. Głównym celem projektu była organizacja i przeprowadzenie wydarzenia kulturalno – integracyjnego mającego na celu aktywizację społeczności lokalnej zagrożonej wykluczeniem społecznym poprzez wspólne spędzanie czasu wolnego, integrację całych rodzin.
32. Zadanie realizowane w ramach Otwartego Konkursu Ofert 2017 pt: „Candis w Elku”. Skorzystało 14 osób. Realizacja w okresie od 12.01.2017r. do 31.12.2017r. Projekt realizowany w ramach współpracy z Krajowym Biurem ds. Przeciwdziałania Narkomanii i Urzędem Miasta w Elku.. Celem zadania było zwiększenie dostępności i rozszerzenie oferty Poradni poprzez wprowadzenie programu CANDIS – programu dla osób szkodliwie używających i uzależnionych od przetworów konopi prowadzonego w warunkach ambulatoryjnych adresowany do osób powyżej 16 roku życia, wykorzystującego założenia i metodę dialogu motywującego oraz koncepcje behawioralno – poznawcze.
33. Zadanie realizowane w ramach Otwartego Konkursu Ofert 2017 pt: „FreD w Elku”. Skorzystało 130 osób. Realizacja w okresie od 12.01.2017r. do 31.12.2017r. Projekt realizowany w ramach współpracy z Krajowym Biurem ds. Przeciwdziałania Narkomanii i Urzędem Miasta w Elku. Celem zadania było zwiększenie dostępności i rozszerzenie oferty poprzez wprowadzenie programu profilaktyki selektywnej FRED – programu wczesnej interwencji dla osób używających substancji psychoaktywnych w sposób okazjonalny lub problemowy, z wyłączeniem uzależnienia adresowany do osób w wieku 14 – 21 lat, wykorzystującego założenia i metodę dialogu motywującego.
34. Zadanie realizowane w ramach Otwartego Konkursu Ofert 2017 pt: „Poradnia Profilaktyczno - Konsultacyjna”. Skorzystało 130 osób. Realizacja w okresie od 12.01.2017r. do 31.12.2017r. Projekt realizowany w ramach współpracy z Urzędem Miasta w Elku. Zadanie publiczne polegało na rozszerzeniu oferty pomocowej poprzez organizację działań profilaktyczno - terapeutycznych skierowanych dla młodych ludzi w wieku 10-19 lat używających i uzależnionych od narkotyków oraz uzależnionych behawioralnie oraz ich rodzin. Głównym celem projektu było zapobieganie występowania zjawiska narkomanii oraz uzależnień behawioralnych (komputer,

internet, hazard) wśród dzieci i młodzieży z terenu miasta Elku oraz wsparcie ich rodzin w wymiarze edukacyjnym, profilaktycznym i terapeutycznym.

35. Zadanie realizowane w ramach Otwartego Konkursu Ofert 2017 pt: „Streetworking w Elku”. Skorzystało 70 osób. Realizacja w okresie od 01.02.2017 do 31.08.2017. Projekt realizowany w ramach współpracy z Urzędem Miasta w Elku. Zadanie publiczne polegało na realizacji działań z zakresu pedagogiki ulicy. Celem głównym projektu była kontynuacja działań profilaktycznych realizowanych metodą streetworkingu głównie w środowisku otwartym, bezpośrednio skierowanych do dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży w wieku 10-20 lat, pochodzących z rodzin z problemem alkoholowym, pokazanie oraz nauczenie młodych ludzi życia i funkcjonowania w innej formie niż to co przekazuje im ulica oraz niewydolna wychowawczo rodzina, a zatem pokazanie młodym ludziom alternatywy do tego czego uczy ich ulica i dysfunkcyjna rodzina oraz działań skierowanych pośrednio do ich rodzin mających na celu aktywizowanie środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym.
36. Zadanie realizowane w ramach Otwartego Konkursu Ofert 2015 pt: „Świetlica SZANSA”. Skorzystało 60 osób. Realizacja w okresie od 1.03.2017r. do 31.12.2017r. Projekt realizowany w ramach współpracy z Urzędem Miasta w Elku. Zadanie publiczne polegało na poszerzeniu oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży poprzez organizację różnych form aktywności, różnego rodzaju kół zainteresowań dla dzieci i młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym, pochodzących z rodzin z problemem alkoholowym, podopiecznych streetworkerów. Zadanie to miało na celu podjęcie wielostronnych działań kształtujących umiejętności, rozwijających pasje i zainteresowania dzieci i młodzieży, zapewnienie im opieki wychowawczej i dydaktycznej, kształtowaniem wśród nich właściwych postaw, podnoszenie poczucia wartości, rozbudzenie aspiracji dzięki udziałowi w aktywnych zajęciach, promowanie aktywnych, kreatywnych oraz bezpiecznych form spędzania czasu wolnego, zdrowego stylu życia, bez nałogów a także otoczenie ich opieką i pomocą w rozwiązywaniu trudności życiowych.

37. Zadanie realizowane w ramach Otwartego Konkursu Ofert 2017 pt: „Ambasadorowie marzeń”. Skorzystało 1.000 osób. Realizacja w okresie od 26.05.2017 do 31.12.2017. Projekt realizowany w ramach współpracy z Zarządem Województwa Warmińsko – Mazurskiego i Urzędem Miasta w Elku. Głównym celem projektu była organizacja i przeprowadzenie spotkań profilaktycznych o charakterze motywującym z młodzieżą w szkołach, na różnego rodzaju eventach, festynach, koncertach itp. przy zaangażowaniu i aktywnym udziale młodych liderów - Ambasadorów Niemożliwego, podopiecznych streetworkerów (18 spotkań w pięciu miastach województwa warmińsko – mazurskiego).
38. Zadanie realizowane na podstawie wygranego przetargu nieograniczonego w postępowaniu o zamówienie publiczne zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych w ramach projektu „Teraz czas na zmiany” współfinansowanego ze środków Programu Współpracy Interreg V-A Litwa-Polska. Skorzystało 20 osób. Realizacja w okresie od 31.03.2017 do 30.06.2017. Projekt realizowany w ramach współpracy z Urzędem Miasta Elku. Zadanie polegało na przygotowaniu kandydatów z Polski i Litwy w ramach „Transgranicznej Szkoły Streetworkerów”, W ramach zadania przeprowadzona została rekrutacja: testy psychologiczne przeprowadzone przez psychologa, rozmowa kwalifikacyjna przeprowadzona przez komisję ekspertów ds. rekrutacji, Ponadto przeprowadzony został pięciodniowy trening interpersonalny i sesje treningowe prowadzone przez trenerów dla uczestników Transgranicznej Szkoły Streetworkerów z Polski i Litwy.

We wrześniu 2012r. praca pedagogów ze Stowarzyszenia „ALTERNATYWA” została wyróżniona przez Prezydenta RP jako przykład dobrych praktyk i umieszczona na witrynie Prezydenta RP.

3.1.Elcki streetworking jako modelowa rewitalizacja

Streetworking jako innowacyjna metoda aktywizująca środowiska zagrożone bądź wykluczone społecznie coraz częściej doceniana jest przez różnego rodzaju podmioty decyzyjne w dotowaniu i rozwijaniu tego typu działań. Jest wiele miast, które mają coraz bogatsze doświadczenia i wymierne sukcesy wynikające z realizacji programów opartych o programy streetworkerskie. Warszawa, Gdańsk, Katowice, Kraków, ale również mniejsze miasta takie jak Elk, który jest w

Program Współpracy Interreg V-A Litwa – Polska

pewnym sensie miastem - prekursorem usystematyzowanych działań streetworkerskich w Polsce północnowschodniej. Z inicjatywy prezydenta miasta pana Tomasza Andrukiewicza w 2009 roku rozpoczęto pierwsze programy skierowane do dzieci i młodzieży z wykorzystaniem pedagogów ulicy. Od początku program ten stał się elementem polityki społecznej w ramach szeroko pojętej profilaktyki. W ciągu kilku lat zrealizowanych zostało wiele projektów w wymiarze aktywizacji społecznej w połączeniu z rewitalizacją przestrzeni, w której funkcjonują uczestnicy programów streetworkerskich. Odbłyły się dwie edycje szkoły Elcka Szkoła Animacji i Streetworkingu – projekty, które dały możliwość w profesjonalny sposób przygotować kilkadziesiąt osób do pracy w charakterze streetworkera, również w wymiarze międzynarodowym. Elk jest miastem, które stało się inspiracją dla innych do wprowadzania programów o podobnym charakterze. W Olecku, Giżycku, Grajewie, Augustowie a nawet partnerskim mieście litewskim Alytus prowadzone są bądź tworzy się programy pracy w środowisku otwartym. Kapitał ludzki, który udało się wypracować dzięki realizacji projektów wzmacniających kompetencje streetworkerów stał się ogromnym potencjałem i głównym narzędziem w realizacji celu jakim jest zmiana sytuacji społecznej, zawodowej, ekonomicznej osób uczestniczących w programie.

STOWARZYSZENIE ALTERNATYWA
ul. Kilińskiego 3F/3, 19-300 Elk
NIP 848-18-46-618 REGON 280555382
tel. 604 605 791
e-mail: alternatywaelk@gmail.com

PREZES STOWARZYSZENIA
Wiktor Kurczak
Wiktor Kurczak

